

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN402SKS A kiadványszerkesztés informatikai alapjai II. szem.

Tantárgy neve: A kiadványszerkesztés informatikai alapjai	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN302SKS, BTMAN402SKS (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Tasi Réka adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Tasi Réka adjunktus	
Tantárgyi egység: A kiadványszerkesztés informatikai alapjai II. szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN402SKS (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A két féléves kurzus azokkal az informatikai keretekkel ismerteti meg, amelyek között a 21. századi szerkesztői munka folyik. Az első félévben azoknak a különféle internetes adatbázisoknak a használatával ismerkedünk, amelyek nélkül a szerkesztői munka lehetetlen. Nagy teret kapnak az online adatbázisok és a kézirat-előkészítői munka közötti interfészek. A második félévben az online kiadvány aktív elkészítésének két aspektusával folytatjuk, vagyis azzal, hogyan hozhatunk létre magunk is előbb hasonló adatbázisokat, majd igényes, korszerű technológiával megvalósított szövegtárakat. A kurzus bevezetője a napjainkban átélt információs forradalom kulturális következményeit igyekszik tudatosítani és rendszerezni.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A szerkesztői munka gyakorlata, a szerkesztő szerepe a kiadványok előállításában; a folyóirat- és könyvkiadás terminológiájának, konvencióinak megismerése, átfogó ismeretek a kiadványszerkesztés történetéről, kulturális háttéréről és jelenlegi gyakorlatáról. <i>képesség:</i> A szerkesztői munkához szükséges nyelvi, műveltségi, tipográfiai és kommunikációs kompetenciák megszerzése, amelyek – eltérő mértékben – valamennyi kiadói és szerkesztőségi munkakör betöltéséhez szükségesek. <i>attitűd:</i> Kreatív együttműködés a sajtó- és könyvesszakma valamennyi szereplőjével a kompetenciák kölcsönös ismerete és tiszteletben tartása alapján. <i>autonómia és felelősség:</i> A legkülönbözőbb kiadványok önálló, kreatív megalkotásának képessége a kiadói, nyomdai, terjesztői szakma képviselőivel, valamint a szerzőkkel együttműködve. A textológiai fegyelem fenntartása és a kinyilvánított szerzői szándék maradéktalan tisztelete.</p>	

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Weblapépítés. Fórum, blog és saját weboldal
2. Off- és online lehetőségek a webszerkesztésre
3. Jelölőnyelvek (markup languages)
4. A hipertext. HTML
5. Offline adatbázis-építés. A relációs adatbázis fogalma
6. Microsoft Excel, dBase, Microsoft Access
7. Online adatbázis-építés
8. SQL, MySQL
9. Az SQL kapcsolata a PHP-val
10. Online szövegtárépítés
11. XML
12. XML a textológiában; Text Encoding Initiative
13. A variánsok és a jegyzetek, kommentárok kezelése XML-ben
14. Összefoglalás

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BENKE Gábor, *Informatikai alkalmazások az irodalomtudományi kutatásban: Módszertani és gyakorlati problémák*, Lit, 30(2003), 98–106.

KAPPANYOS András, *Irodalom a digitális közegben*, Lit, 30(2003), 59–79.

Jerome J. MCGANN, *The Rationale of HyperText = Electronic Text: Investigations in Method and History*, ed. Kathryn SUTHERLAND, Oxford, Clarendon Press, 1997, 19–46.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BASKI Imre, *A számítógépes tulajdonnévi adatbázisok tervezéséhez (Egy épülő török adatbázis kezdeti tanulságai) = Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30.): A magyar névtani kutatások legújabb eredményei, I–II*, szerk. B. GERGELY Piroska, HAJDÚ Mihály, Bp.–Miskolc, Magyar Nyelvtudományi Társaság–ME BTK, 1997 (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai, 209), 499–512.

- THIMÁR Attila, „*A társaság állapotja*”: *Egy irodalmi intézménytörténeti adatbázis megtervezésének tanulságai*, ItK, 105(2001), 90–106.
- LAKNER Lajos, *Idő, kronológia, életút (A készülő Kölcsey-kronológiáról)*, ItK, 107(2003), 504–527.
- BERNÁD Ágoston Zénó, BLASKÓ Katalin, Andrea SEIDLER, Wolfram SEIDLER, *Hungarus Digitalis: Német nyelvű sajtó a Magyar Királyság területén a 18. század második felében – digitális kiadás*, MKsz, 125(2009), 117–122.
- Espen J. AARSETH, *Nem-linearitás és irodalomelmélet*, ford. MÜLLNER András, Helikon, 50(2004), 313–348.
- KAPPANYOS András, *Hipertext: „A számítógép és a humán tudományok”*, Helikon, 50(2004), 299–312.
- Jerome J. MCGANN, *A hipertext alapjai*, ford. ÁRKOS Eszter, Helikon, 50(2004), 366–385.
- KIRÁLY Péter, *Kritikai kiadás és XML = Septuagesimo anno humanissime peracto: Tanulmányok Kulcsár Péter 70. születésnapjára*, szerk. HORVÁTH Zita, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2004 (Publicationes Universitatis Miskolcensis: Sectio Philosophica, tom. IX, fasc. 4), 119–149.
- KISS Katalin, *Variánskiadások előkészítése TEI/XML-alapokon (Szabó Lőrinc: Föld, Erdő, Isten) = „Szabad ötletek...” Szőke György tiszteletére barátaitól és tanítványaitól*, szerk. KABDEBÓ Lóránt, RUTTKAY Helga, SZABÓNÉ HUSZÁRIK Mária, Miskolc, ME BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola–Szabó Lőrinc Kutatóhely, [2005], 270–280.
- Jerome MCGANN, Dino BUZZETTI, *Critical Editing in a Digital Horizon = Electronic Textual Editing*, eds. Lou BURNARD, Katherine O’BRIEN O’KEEFFE, John UNSWORTH, New York, Modern Language Association of America, 2006, 53–73.